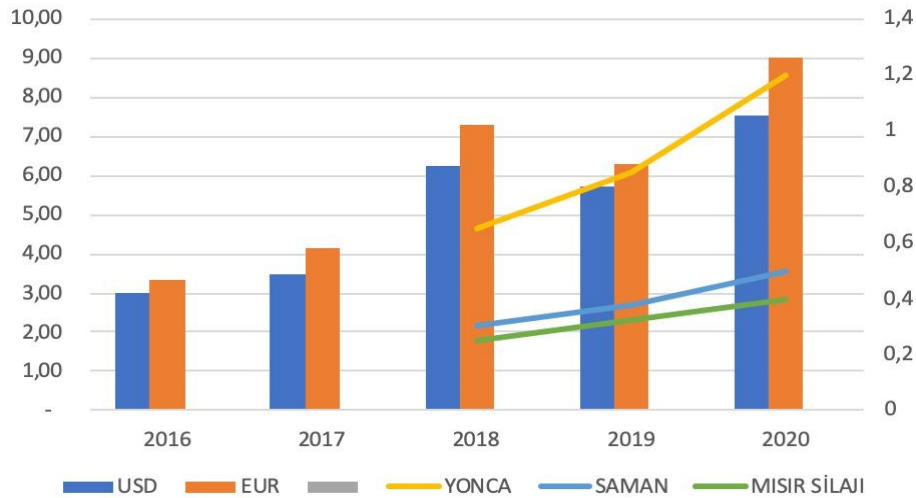

KARAPINAR TİCARET VE SANAYİ ODASI
17/09/2020 TARİHLİ 1.MESLEK KOMİTESİ TOPLANTISI
HAYVANCILIK SEKTÖR RAPORU

Odamızın misyonu gereği, ülkemizin ve bölgemizin ekonomik, sosyal, kültürel beklentileri ve ihtiyaçları doğrultusunda hizmet etmek adına günümüz şartları itibariyle ilçemizde ve ülkemizde tarım ve hayvancılığın içinde bulunduğu durumu birlikte değerlendirmek üzere sektörün tüm temsilcilerinin katıldığı genişletilmiş 1. Meslek Komitesi toplantısını gerçekleştirdik. Büyükbaş ve küçükbaş süt üreticisi işletmeler, besi işletmeleri, kombine çiftlikler, Süt Üreticileri Birliği, Kırmızı Et Üreticileri Birliği, Yem Fabrikaları ve bayileri, Ticaret Borsası ve Ziraat Odası temsilcilerinin de katıldığı toplantıda sektöre ilişkin sorunların tespiti ve çözüm önerileri tartışıldı.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz ve dünya ile birlikte yaşamakta olduğumuz pandemi süreci, belirsizliklerin ve mevcut olumsuz tablonun kaynağı olarak gözükmektedir. Bugün gelinen noktada özellikle büyükbaş hayvancılık adına, hem süt üreten işletmelerde hem de besi işletmelerinde ciddi karlılık problemleri yaşanmaktadır. Döviz kurlarındaki hızlı artışla son birkaç ayda hayvancılık işletmelerinde sadece besleme maliyetlerinde %25’lik bir artış meydana gelmiştir. İçinde bulunduğumuz aylarda üretim yapan işletmeler yıllık kaba yem stoklarını çiftliklerinde stoklamaktadırlar. Saman, yonca ve mısır silajı gibi temel kaba yem fiyatlarında geçen yıla göre %30-40’lık bir fiyat artışı gözlenmektedir. Döviz kurlarıyla paralel artış göstermiş fabrika yem fiyatlarının etkisiyle %25’lik besleme maliyeti artışına, bu yıl ki temel kaba yem hammaddelerindeki fiyat artışları da eklendiğinde maliyetler %50’nin üzerinde artmış olacaktır.

Bununla birlikte satış fiyatlarında maalesef herhangi bir artış meydana gelmemiştir. Süt satış fiyatları 1 Kasım 2019'dan beri aynı fiyattadır. Et fiyatlarında ise geçen yıla göre bu yıl kurban bayramı öncesine kadar artış trendi gözlemlenmiş fakat sonrasında ciddi şekilde fiyatlar düşmüştür. Aşağıdaki tabloda göreceğimiz üzerine bugünkü maliyetlerin sabit kaldığını varsaydığımızda ki fabrika yemlerine istikrarlı bir şekilde zamların yapılacağı fabrikalarca beyan edilmektedir, özellikle et üretimi yapan besi işletmelerinin bu et fiyatlarıyla kar etmelerine imkân yoktur.

	BİRİM	İTHAL (AVRUPA)	İTHAL (AMERİKA)	YERLİ (DOĞU)	İŞLETMEDE DOĞAN
Alış Canlı Kg	kg	350	250	300	300
Yol Fire -%10	kg	35	25	30	30
Birim Fiyat	kg/tl	3,30 €	\$3,00	27,00 TL	20,00 TL
Döviz Kuru	eur/tl	9,00	7,70		
ALIŞ MALİYET	tl	10.395,00	5.775,00	8.100,00	6.000,00
İthal Ücreti	tl	300,00	300,00	-	-
KDV - GÜMRÜK	tl	103,95	57,75	81,00	60,00
DİĞER GİDERLER	tl	75,00	75,00		
ALIŞ MASRAF	tl	478,95	432,75	81,00	60,00
Giriş Kg	kg	315	225	270	270
Canlı Ağırlık Artışı /gün	kg	1,6	1,2	1,4	1,2
Hedef Çıkış Kg	kg	700	700	700	700
İŞLETMEDE GEÇEN GÜN	gün	241	396	307	358
Besleme Maliyeti	tl/gün	20,00	20,00	20,00	20,00
İşletme Gideri	tl/gün	4,00	4,00	4,00	4,00
İŞLETME MALİYETİ	tl	5.775,00	9.500,00	7.371,43	8.600,00
Randıman	%	58%	55%	55%	52%
Fire	%	3%	3%	3%	3%
Karkas	kg	394	373	373	353
Kesim Fiyatı	tl	36,00	34,50	34,50	33,50
KEŞİM TUTARI	tl	14.177,52	12.884,03	12.884,03	11.828,18
ALIŞ MALİYET	tl	10.395,00	5.775,00	8.100,00	6.000,00
ALIŞ MASRAF	tl	478,95	432,75	81,00	60,00
İŞLETME MALİYETİ	tl	5.775,00	9.500,00	7.371,43	8.600,00
TOPLAM MALİYET	tl	16.648,95	15.707,75	15.552,43	14.660,00
KEŞİM TUTARI	tl	14.177,52	12.884,03	12.884,03	11.828,18
KAR / ZARAR	tl	- 2.471,43	- 2.823,73	- 2.668,40	- 2.831,82
Kesim Maliyet	tl	42,28	42,06	41,65	41,52

Ülkemiz ve bölgemiz adına içinde bulunduğumuz aylar tarımsal ürünlerin hasat edildiği zamanlardır. Tarımsal üretimle ilgili bölgemizde rekolte kaybı yaşanması beklenmezken, ülke çapında %20 rekolte kaybı beklenmektedir. Aynı zamanda dövizin yüksekliği ve dünyadaki rekolte düşüklüğü hammadde sıkıntısını beraberinde getirecek, fiyatlar artacak, üretim

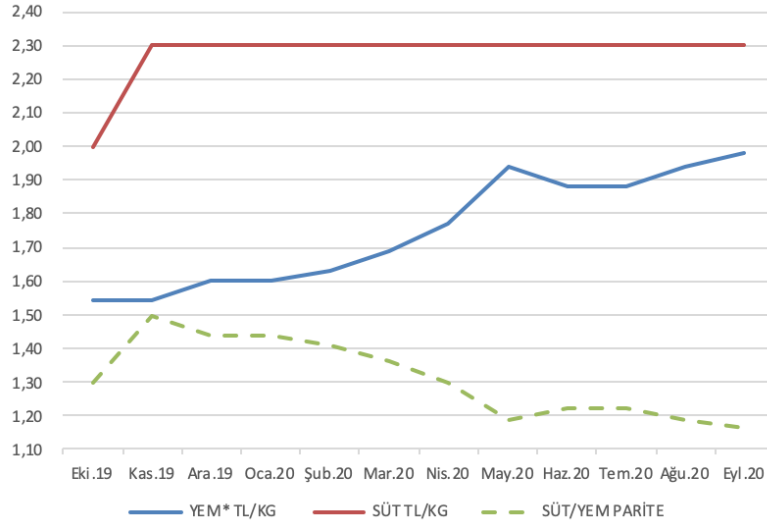
yapan işletmelerin maliyetleri artmaya devam edecek ve üretim daha yapılamaz hal alacaktır.

Bugün, çiftliği (ahır, hayvan barınağı), üretim yapacak yeterli ekipmanı (traktör, yem karma makinesi, sağım ünitesi vb), bir ekibi ve bu işte tecrübeli olan bir çiftçinin çiftliğine sadece süt üretecek hayvan (inek, gebe düve) olarak para kazanması çok güç hale gelmiştir. Ekonomik bakış açısının temeli olan nimet – külfet ilişkisi, külfetin çok olduğu ama nimetin tatmin etmediği bir hal alıyor. Bu durum da üretim yapmayı terk etmeye yöneltmektedir.

Bakanlığın tarımsal destekleri son yıllarda desteğe konu yılın son aylarında açıklanmaktadır. Bu durum destekleme politikasına uygun hareket edilememesine yol açmaktadır. Aynı şekilde ithal politikası belirsizliği körüklüyor; ne zaman canlı besilik veya damızlık hayvan ithal edilecek, ne zaman kasaplık hayvan, löp et, karkas et ithal edilecek, ne zaman ithalat yapılmayacak belirsizliği üretim yapan işletmeler tarafında endişeye neden olmaktadır. Fiyat istikrarını tehdit eden bu yaklaşımların istikrarlı ve öngörülebilir bir piyasanın oluşmasına hiçbir katkısı yoktur. Bu şekildeki politikayla üretim cazibesini kaybediyor.

Bu problemlerden birleşiminden piyasada gelecekteki gelişmeleri öngörememe durumu ortaya çıkmaktadır. Kısa ve orta vadede dahi belirsizlik maalesef kötümser bir bakış açısına neden olmaktadır. Bu bakış açısıyla verilen kararlar da sahip olduğumuz varlıkları ve değerlerimizi daha çok yitirmemize, çalışma heyecan ve hevesinin kaçmasında neden olmaktadır.

Yem fabrikaları hammaddeye gelen zamları nihai ürünlerine yansıtarak fabrika yemi satış fiyatlarına zam yapmışlar ve yapmaya devam etmektedirler. Hammaddeye ulaşmada beklenen zorluklarla yem fiyatlarının artmaya devam etmesi de beklenmektedir. Aynı zamanda üretilen karma yemler için tescil ve beyan işlemleri kalkması ve ürünlerin etiket bilgileri ile pazara sunulabiliyor olması fabrika yemlerinde hile imkanını artırmakta, hiç tanımadığımız hammaddelerin yemlerde kullanılarak kalitesi üst düzeyde olan yem üretilmesine engel olmaktadır. Aynı zamanda dürüst, ilkeli çalışmakta olan fabrikaların rekabet gücüne de darbe vermektedir.

Tarım ve hayvancılık işletmesi olan, çiftliğindeki hayvanlarına kendi tarlalarından ekip biçerek kaba yem sağlamak isteyen bir işletmeci, her yıl mevcut hayvan varlığının ortalama yem tüketimini hesaplayarak, tarlalarında yem bitkisi yetiştirme planını yapar. Örneğin bir yıl içerisinde ne kadar mısır silajı ihtiyacı olacaksa, onu miktarı üretebileceği kadar alanı mısır silajı ekimi için ayırır. Aynı şeyi diğer kaba yemleri için de yapar. Bugün tarım ve hayvancılıkla iştigal olan işletmelerin devletten beklediği de bunun aynıdır. Yetkililerin yapması gereken, mevcut hayvan varlığını ve bunların tüketimlerini ortaya koyarak ona göre ekim yapılmasını sağlayacak politikalar üretmektir. Destekleme politikasını da buna göre yapmalıdır, yapılacaksa ithal politikası da bu mantıkla düzenlemelidir.

Huzurun, refahın ve zenginliğin arttığı bir Türkiye hepimizin ortak umududur. Maliyet düşürücü politikalar en önemli öncelik olarak izlenmeli, süreçler daha verimli hale getirilmelidir. Ulusal Süt Konseyi gibi süt fiyatında belirleyici aktörler gibi, TMO da maliyet ayaklarında piyasa düzenleyici olarak görev yapabilmelidir. Örneğin Soya gibi ithale bağlı ve fiyat istikrarsızlığı, fiyatında anlamlandırılmayan düşüş ve artışların yaşandığı bir üründe TMO istikrar adına rol üstlenebilir. Nihai beklenti, sektörün tüm paydaşlarıyla istikrarlı ve sürekli öngörülebilir piyasadır. Ancak böyle bir piyasaya yatırım yapılabilir.

Ziraat Bankası tarım ve hayvancılıkla ilgili verdiği sübvansiyonlu finansman desteğini devam ettirmelidir. Doğru ve görece ucuz finansman imkânı üretim adına iyi ancak krediye konu işlerin kendisini fonlayarak hem kredi geri dönüşlerinde problem olmaması hem de kredileri kullanana kazandırması sağlanmalıdır.

Küçükbaş işletmelerinde maliyetin büyük kısmı kaliteli meraların varlığıyla karşılanarak, karlılık artırılabilir. Fakat yağışsız geçen, kuraklık olan yıllarda özellikle mera kalitesi ve verimliliği düştüğü için işletmelerin meradan faydalanma süreleri çok düşüyor. Meracılık geliştirilmeli, meraların ıslahı, kontrollü otlatma ve üreticiye tahsisi üzerine projeler ortaya konarak verimlilikleri artırılmalıdır. Aynı zamanda küçükbaş hayvan piyasasının hareketlenmesi için küçükbaşların damızlık değeri artırılmalı ve özendirilmelidir.

Bugün dünyada pandemi olabilir, turist sayısında azalma olabilir, tüketim düşmüş ve/veya başkaca sorunlar olabilir. Ancak tarımsal ve hayvansal üretim varlığını devam ettirmek zorundadır. Dolayısıyla üretim ekonomisi sağlama alınmalıdır. Doğru tasarruflara gidilmelidir. Elbette bu sorunların bugünden yarına hemen toparlanması mümkün olmayabilir ancak ilk doğru adımın bir an önce atılması gerek ve bu adımların sayısını artırmak gerek. Mutlaka bütün bu adımlar yayılarak; atılacak adımın kendi iç gereklerine göre planlı bir şekilde kademeli olarak gelişerek hedefe varması gerekmektedir.

Atatürk, “Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz.” demiştir. Biz de bu temel akla dayanarak milli ekonomimize hayati katkı sağlamak adına sektörümüzün gelişmesine çalışmalıyız.